

“Davant un animal a la costa, truqueu al 112 i no el manipuleu”

Davant la presència d'un cetaci a prop de la costa, el CRAM recorda la importància de d'avisar a emergències, fer fotografies i seguir les indicacions, evitant la reintroducció de l'animal

On s'han concentrat més aquests avisos al litoral gironí? Hi ha punts especialment recurrents? S'han concentrat en diferents zones. Hi ha punts on hi ha col·laboració amb pescadors, sobretot a la zona de Roses i Blanes, però han estat força repartits. A Colera hi ha hagut una novetat, amb l'assistència d'una tortuga llaüt, i també hi ha hagut rescats de cetacis vius: fins i tot n'hi va entrar un al port. En general, ha estat bastant distribuït. Aquest salt respon més a un impacte més gran sobre la fauna o a una millor detecció, més avisos i més coordinació? Realment són totes dues coses. D'una banda, aquest any ha estat l'any dels elasmobranquis: el 2025 hi ha hagut 75 assistències d'elasmobranquis. Perquè se'n faci una idea, fins al 2024 hi havia hagut més o menys uns 90 casos; i en un sol any n'hi ha hagut 75. D'altra banda, hi ha contribuït el projecte FAVOMAR, que s'ha centrat a anar port a port de tot el litoral català, formant els pescadors i posant èmfasi en què cal fer, tant si capturen un animal viu com si és un animal mort, i en seguir el protocol. Això ha fet que més ports col·laborin amb el CRAM quan capturen un animal marí protegit. Quan parla d'elasmobranquis, a quines espècies es refereix? Principalment a taurons. Però aquest any també hi ha hagut un augment d'escurçanes violetes (*Pteroplatytrygon violacea*) i de mòbules, és a dir, de mantes. En el cas de les tortugues marines a la Costa Brava, quina ha estat la causa principal de les assistències? Aquest any la causa principal ha estat l'arrossegament. Han entrat bastantes tortugues per arrossegament, de fet més que cap altre any al litoral gironí, i això també té a veure amb la col·laboració amb pescadors que han estat formats amb el projecte FAVOMAR sobre què cal fer. Abans, com que externament l'animal pot semblar que està bé, no sempre es coneixia el protocol, i ara saben que, encara que no sembli que presenti cap patologia, pot tenir embòlia gasosa i cal portar-lo a un centre i valorar-lo radiològicament. A banda d'això, quines han estat les novetats més destacades del 2025 a la Costa Brava? Hi ha hagut dues femelles nidificants, i també ha estat una novetat. I la gran novetat del 2025 han estat dues tortugues llaüt: una trobada al Port de la Selva i l'altra a Colera, totes dues amb enmallament. En menys d'una setmana n'hi va haver dues. Pel que fa a la gravetat, s'ha notat si els casos a Girona han estat més greus o diferents d'altres zones? Pel que fa a la pesca, la gravetat és molt similar a la d'altres zones. Tres de les quatre tortugues que ens han entrat sí que tenien embòlia gasosa, perquè és força habitual amb l'arrossegament. I els dos enmallaments de les dues tortugues llaüt són els únics casos de llaüt registrats. També ens va entrar un animal que havien recollit des d'una embarcació pesquera, que flotava, i tenia una col·lisió al cap, amb ferides molt greus incompatibles amb la supervivència; finalment es va haver d'eutanasiar. Quin balanç de recuperació es pot fer de les tortugues ateses al litoral gironí? L'èxit és alt. Hi ha una tortuga, la Natalia, que va entrar fa poc, el 16 de febrer, i encara està en recuperació. La resta que han entrat per col·laboració amb embarcacions pesqueres s'han pogut alliberar sense problema. I les dues tortugues llaüt no van arribar a estar hospitalitzades, perquè és un animal de molt difícil hospitalització, i es van alliberar de l'enmallament. En general, es parla d'un percentatge de recuperació molt alt, gràcies a l'avis i la col·laboració de la ciutadania i dels pescadors, i també per la resiliència de les tortugues marines. En cetacis, què ha de fer la ciutadania si veu un animal molt a prop de la costa o varat? El primer i principal és trucar al 112. No cal que sigui a la sorra: si es veu des de la platja vol dir que l'animal és a prop. I després, si el cas ho permet i mantenint una distància prudent, fer vídeos i fotografies aporta molta informació per identificar l'espècie i veure la natació de l'animal. I cal seguir les instruccions que donin, perquè cada cas s'ha de valorar de manera individual i tota la informació pot ser útil per decidir si cal actuar i com. Hi ha hagut assistències de cetacis vius en ports o a tocar

de la costa al litoral gironí aquest 2025?Sí, hi ha hagut dos casos. Un és un dofí llistat que va entrar al port de Colera: estava malalt i feia una natació erràtica per un problema infecciós. I a Sant Feliu de Guíxols hi va haver un cap d'olla, que no és gens habitual. També és una assistència important a nivell logístic, perquè són animals de més mida. I, en general, la zona del Cap de Creus és una zona amb bastant moviment pel que fa als varaments de cetacis. Què és el més important que NO s'ha de fer si algú es troba un cetaci a prop de la costa? No s'ha de reintroduir mai. Si és un animal que ha varat o és a prop de costa, el més probable és que estigui malalt. Si es reintrodueix, es pot posar en risc la persona —per possibles zoonosis i pels possibles traumatismes: per la mida considerable de l'animal i perquè ens pot fer mal— i, a més, es pot empitjorar el desenllaç de l'animal o afectar altres congèneres. Sempre cal trucar al 112 i seguir les indicacions del personal de la xarxa de varaments. En el cas de mantes i rajades, s'ha vist un increment inusual a la Costa Brava? Què se'n sap, ara mateix? Sí. La zona nord de Catalunya, la Costa Brava, és on s'han registrat més varaments de mòbules: n'hi ha hagut més que a Barcelona i Tarragona, tot i que n'hi ha hagut a tot el litoral. A través de les necròpsies dels animals que han arribat morts, no s'ha trobat una única hipòtesi que expliqui per què s'acosten a la costa i acaben varant. Les temperatures van augmentant i la dinàmica va canviant, però no hi ha una sola hipòtesi concloent. I el 2025 també hi ha hagut un augment exponencial d'escurçanes violetes, amb molts més casos que altres anys, i animals que s'acosten a la vora i poden presentar problemes de natació. Quin factor evitable destacaria i què pot fer la ciutadania per reduir-lo? En destacaria dos. D'una banda, la velocitat de les embarcacions, sobretot de les motos d'aigua: a la Costa Brava hi va haver una tortuga amb col·lisió a la closca incompatible amb la supervivència, i es va haver d'eutanasiar; possiblement era una moto d'aigua. I, de l'altra, si algú es troba una tortuga amb un enmallament, cal trucar sempre al 112 i no retirar l'enmallament ni alliberar-la: hi ha vegades que, per desconeixement, es retira i es deixa anar l'animal, i això pot causar més problemes que no pas si s'haguessin seguit les indicacions. Per tant, quin és el missatge final de servei públic? No manipular l'animal, trucar al 112, esperar els equips especialitzats i mantenir una distància prudent.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/comarques/2026/03/06/lucia-garrido-davant-animat-costa-truqueu-112-no-manipuleu-127317376.html>